

Green City

BROJ 5

Izazovi budućnosti, energija gradova

Intervju: Tihomir Rajlić

generalni direktor Siemens d.o.o. Beograd

Kako stići do novih vrednosti

“Mi smo možda kompanija koja ima drugačiju unutrašnju kulturu od nekih drugih firmi, međutim kroz Siemens dnevno ulazi i izlazi 1000 ljudi od kojih svako ponese neko parče te kulture napolje ili donese neko parče svoje kulture ovde, i ja smatram da nekada stvarno služimo ovoj državi kao svetao primer. Nekada i ova država i okolina i nas nešto nauče. Ono što sam naučio jeste da je velika vrednost – vrednost ljudi”, kaže u intervjuu za “Green city” Tihomir Rajlić, generalni direktor Siemens d.o.o., objašnjavajući kako se u novim društvenim i ekonomskim okolnostima održao odnos ove kompanije prema pitanjima zelene ekonomije. “Zeleni portfolio je danas još interesaniji i u većem je fokusu nego što je bio tri godine unazad, kada je ta priča došla u Siemens. Međutim, problemi koji proizlaze iz toga svakim danom su sve veći. Bili smo svedoci jake zime i jakog leta i sve su to činjenice koje govore o klimatskim i demografskim promenama, o pomanjkanju vode i hrane. Svako ko želi da uđe malo dublje u to, shvatiće da nije problem samo u suši i kukuruzu, nego da je problem mnogo širi.”

“VREME”: Ove godine obeležavate 125 godina poslovanja u Srbiji.

Gledano iz te perspektive, koliko je vaša kompanija u prošlosti, a koliko u budućnosti?

TIHOMIR RAJLIĆ: Kada posmatram sa stanovišta Siemensa, onda sasvim sigurno znamo i imamo tehnologije budućnosti koje u ovom trenutku nisu primenjive iz ekonomskih razloga, a ne zato što ne postoje. Jednostavno, ne postoje kupci, ne postoje potražnja i potreba za njima. Slikovit primer je “Smart city”. “Smart city” je nešto što je u Londonu danas prihvatljivo, a što će u Beogradu biti za možda pet ili deset godina. Parčice ili delove tog “Smart cityja” verovatno ćemo i u Beogradu moći da vidimo za godinu ili dve dana. Biće tu neka pumpa za elektroautomobile, biće možda neki elektro smart grid u elektrodistribuciji... Međutim, nešto što je infrastruktura koja je zapuštena ili nije obnavljana, ili grad koji je eksplodirao po pitanju broja stanovnika i njihovih potreba, neće se moći urediti u neko dogledno vreme. Ili se pak može urediti u dogledno vreme, ali sa ogromnim novcem, što je opet skoro utopistička misija. Ali mi tačno znamo gde su problemi, jer sve je to merljivo. Merljiva je demografska eksplozija, merljivo je koliko ljudi živi u gradovima, koliko u ruralnim predelima, merljivo je kakva je infrastruktura bila pre 20 godina i kakva je danas. Pod infrastrukturom

podrazumevam i puteve, i elektriку, i vodovod i kanalizaciju.

Prošlo je već tri godine od neuspeha u Kopenhagenu. Jedan od argumenata vezanih za klimatski sporazum koji tada nije usvojen bio je veliki otpor da se promene ljudske navike, pa čak i stanovnika sa Zapada.

Apsolutno ste u pravu. Možemo čak otići i korak dalje – u Kjoto. Kjoto sporazum je bio vrhunac, gde su bile izmerene emisije CO2 i drugih štetnih primera i gde su se svi obavezivali da će te emisije smanjiti. Neki su ga potpisali, neki nisu. Ti koji su potpisali toga se prilično drže, to su sasvim sigurno zemlje Evropske unije. Oni koji nisu potpisali, a nisu ni Kina ni SAD, to nisu učinili iz svojih ekonomskih računica, jer je to zaista jako skupo. Ali je sa druge strane i efikasno, jer se stvaraju nova tržišta. Kod Kjoto sporazuma se pojavilo tržište CO sertifikata. Neko ih ima više, neko manje, u zavisnosti od toga koliko ko snabdeva svoju zemlju iz termoelektrana, koliko iz hidroelektrana, i to je bilo jako interesantno. Da ne možeš gledati u novu investiciju u termoelektranu ili hidroelektranu, rukovođen samo tehnikom i time koliko vode treba da proizvede koliko količinu energije u recimo 25 godina, jer koliko kilovata toliko i novca, nego moraš gledati i kroz nusprodukte. Moraš gledati kroz to kako se na ekonomski način upotrebljava šljaka, kako se na ekonomski način može prodavati ili kupovati ugljen-dioksid,

Kompanije budućnosti

i onda sve to zajedno daje neku sliku ekonomske opravdanosti, pod pretpostavkom da se u tom trenutku radi uvek sa najmodernijom opremom.

Koliko poslovno okruženje u Srbiji razume taj jezik?

Poslovno okruženje u Srbiji ima svoje specifičnosti. Ponekad imam osećaj da pričam bajke, jer me sagovornici čudno gledaju. Ponekad je to jako banalno, pa kažu, "a, vi stranci, vi iz Siemensa, vi uvek imate neke druge ideje". Međutim, to je normalno. Ja tu ne bih pravio nikakvu zamerku ili bilo šta. Da li smo spremni da sutra radimo sa računarom u jednoj, a sa svećom u drugoj ruci, ili želimo alternativne izvore energije, pre svega energetska efikasnost, da kao pojedinci ne trošimo četiri puta više energije nego što je to prosek u Evropi, nego da smanjimo tu potrošnju. Ako imamo 21 stepen u prostoru, ne treba nam 22 i 23. Nije potrebno.

Da li mislite da ste time što rukovodite Siemensom u Srbiji, na neki način, na težem zadatku od svojih kolega koji rade u drugim, razvijenijim zemljama?

Ne. Normalno, postoje razlike između manjih i većih zemalja, kao i manjih i većih regionalnih kompanija. Siemens u Engleskoj ima 18.000 zaposlenih, u BiH ima 46 zaposlenih. Međutim, postavka Siemensa u svakoj državi je potpuno ista. Naš portfolio je potpuno identičan. Ja volim da se ponekad hvalim u Minhenu – upoređujem Srbiju sa Ukrajinom. Siemens Ukrajina radi na tržištu od 40 miliona ljudi, a ima slabiji rezultat od nas. Mi radimo na jednom teškom tržištu koje ima 7,5 miliona stanovnika. Ima to veze i sa ekipom koja radi i sa ljudima, ali to je dobro za srpsku samouverenost, da znaju da nije sve oko nas bolje. Da ne kažem da je Siemens Srbija po rezultatima nekoliko procenata jači od Siemensa Bugarska, koja je u EU. Tako da mi nismo baš u zapečku i ne posmatraju nas kao ljude na specijalnom zadatku

Da li ste nekada razmišljali o tome kako bi izgledalo poslovanje u Srbiji kada Siemensa ovde ne bi bilo? Da li bi se išta zaista drugačije odvijalo?

Siemens nije jedina kompanija, već jedna od onih koje imaju misiju. Siemens ima trgovinsku kompaniju u Beogradu i imamo fabriku u Subotici. U radu Siemensa direktno učestvuje 800 ljudi – od doktora nauka do priučениh radnika. Želim to da naglasim jer je jako bitno u ovom trenutku – plaćamo sve poreze i doprinose i ne smatramo se stranom firmom, već jednim delom ovog društva. Siemensov uspeh je upravo u tome što u svojim regionalnim kompanijama održava imidž nekoga ko se uključuje kao lokalna kompanija i ko osluškuje potrebe lokalnog tržišta. E sad, kakva bi Srbija bila da Siemensa nema... Da Siemensa uopšte nema na ovom svetu, ja mislim da bi srpske železnice stala, jer je srpska železnica kompletno opremljena sa Siemensovom tehnologijom, doduše starije generacije. Gospodin Ivica Dačić bi teško pratio saobraćaj po Beogradu da nije Siemens montirao te inteligentne kamere. Mnoga mesta u Srbiji bila bi bez električne energije, jer su sve velike trafo-stanice Siemensove, odnosno izgrađene Siemensovom tehnologijom. Mnogo banaka ne bi moglo da obavlja svoju funkciju jer su video-nadzor i protivpožarni sistemi Siemensovi.

Koji su koraci potrebni da bi se industrijska proizvodnja u Srbiji pokrenula na jedan dobar način, koji bi zadovoljio principe održivog

Koliko smo daleko od budućnosti u kojoj će multinacionalne kompanije, i to ne u negativnom smislu, biti te koje preuzimaju u znatno većoj meri kontrolu nad svakodnevicom država i kada će države na tom zadatku biti negde u drugom planu?

Tu moramo praviti razliku između velikih multinacionalnih operatera i kompanija kao što je Siemens. Siemens je partner i jednima i drugima. Siemens proizvodi neke visoko tehnološke stvari koje omogućavaju nešto što budući koncesionari ili operateri treba da koriste. Neće se nikad dogoditi da se preuzme elektrodistribucija jedne države ili proizvodnja električne energije ili komunalna infrastruktura, ali će se svaki put događati da Siemens pokuša sve to napraviti boljim, efikasnijim i svrsishodnim. Grad Ljubljana je, na primer, predao preradu komunalnog otpada jednoj velikoj svetskoj građevinskoj firmi koja će izgraditi infrastrukturu i imati koncesiju na sledećih 30 godina, ali i tu će biti ugrađena Siemensova tehnologija, a neko drugi će upravljati. Tako da ne treba imati strah od firmi tog tipa, ali bi možda trebalo biti oprezniji sa firmama koje žele dugoročne koncesije koje su isplative za prazne gradske kase.

razvoja?

Tranziciono vreme koje prolazi jedna bivša socijalistička država jeste izgubljeno vreme, gde se način razmišljanja menja, jer nije dovoljno napisati nove zakone i rešiti da kao država nismo više u planskoj privredi. Dakle, mora proći jedna generacija. Ljudi moraju shvatiti da nije država ta koja brine za sve, već da svaki pojedinac prvo mora da brine o sebi – o svojoj deci, svojoj budućnosti, svojoj starosti. Kao što se to menja, tako se menja i način razmišljanja da ono što smo juče radili danas više nije potrebno tržištu te da moramo raditi nešto drugo. Ako ne možemo proizvoditi poljoprivredne mašine ili IMT traktore koje niko neće da kupi, hajde da radimo nešto drugo. Nemojmo tražiti dohodak u nekretnini, jer je taj dohodak usko vezan za malu grupu ljudi. Hajde da radimo nešto drugo. E to "hajde da radimo nešto drugo" je potrebno Srbiji. Normalno, to zahteva i novac. Evidentan je napredak u odnosima između Srbije i EU. Srbija nema neprijatelja u EU i kad pogledate ko je donirao najviše novca u Srbiju, videćete da je to EU. Mislim da je to pravi put da se obnovi jedan deo starih industrijskih postrojenja i da izraste nešto potpuno novo čega do sada nije bilo u Srbiji. Svet više nije crno-beli, nego je sastavljen od mnogo boja koje treba tražiti svuda gde je partnerstvo u pravom smislu reči. Prema tome, zemlje EU, posebno Nemačka, Italija i Francuska, u kolikoj god da

su ekonomskoj krizi trenutno, one su velike industrijske nacije koje će svoj izlaz iz krize tražiti plasiranjem određenih vrsta proizvoda ili tehnologija na druga tržišta.

Kolike su mogućnosti da neki inovativni proces danas zaživi u Srbiji? Kakve su šanse za inovatore i ljude koji vide dalje?

Mi saradujemo sa Elektrotehničkim i ostalim fakultetima u Srbiji. Pomažemo im u opremanju kabineta u najnovijoj procesnoj tehnologiji, tako da naši studenti stvarno imaju velike mogućnosti. Nažalost, inicijativa mora poteći sa individualnog nivoa. Ima i svetlih primera. Pre tri meseca je jedan profesor došao kod mene sa prezentacijom plazma prečišćivača vode. On na inovativan način pokušava rešiti problem prečišćavanja otpadnih voda. Uz njegovu dozvolu, mi smo to poslali u naš razvojni centar i čekamo izveštaj. Pretpostavljam da ćemo, ako istraživanje da pozitivne rezultate, sa tim fakultetom i profesorom raditi dalje bez želje da unapred budemo vlasnici bilo čega. Cilj nam je da dodemo do nove vrednosti. To je najbolji način.

Fabrika u Subotici je ove godine dostigla veliki broj zaposlenih.

Jako malo ljudi zna da mi imamo fabriku u Srbiji. Jako malo stručne javnosti zna to, jer mi smatramo da to nije nešto na čemu bi trebalo da zasnivamo naš marketing i PR. Smatramo da je to logična posledica jedne velike industrije – da na tržištu Srbije o kome pričamo postoji i proizvodni pogon. Ta fabrika je u jubilarnoj godini završila tu investiciju od 21 miliona evra, opet naglašavam iz sopstvenih sredstava. Zaokružila je tehnološki proces proizvodnje vetrogeneratora raznih modela i raznih veličina i fabrika je pripremljena da ide u sledeću fazu, koja će nastupiti za dve ili tri godine, a to znači da će preuzimati novu kompetenciju, što će zahtevati novu investiciju, i to je taj pomak napred ka kome ćemo mi ići. To nije jedina investicija koju je Siemens napravio u Srbiji i ubeđen sam da nije poslednja. Nažalost, nijedan problem se ne može rešiti preko noći, ali u skladu sa Siemensovom poslovnom politikom, ubeđen sam da to nije poslednja investicija i da će ih biti još. Ali obavljamo još jednu funkciju koja je skoro neprimetna – u poslednjih godinu dana šest ili sedam industrijskih investicija u Srbiji realizovane su zahvaljujući nama, jer su svi ti Komtrejd, Boš i ostali bili kod nas da se informišu kakva je poslovna klima u Srbiji, kakva je zakonodavna i poreska klima, kakva su naša iskustva... Mi smo na neki način besplatno obavljali funkciju promotera Srbije kolegama koji su imali nameru da dođu ovde.

Kakav je vaš doživljaj, kao direktora kompanije Siemens, ovde?

U prvom trenutku, kada mi je bilo ponuđeno da postanem to što jesam u Srbiji, moram priznati da Srbiju nisam ni posećivao prethodnih 20 godina da bih znao u koju zemlju idem, ali sada, posle četiri godine u Srbiji, zadovoljan sam da sam tako odlučio i ostaću ovde još nekoliko godina. Mandat mi je do 2015. Da li sam zadovoljan? Nikad nisam zadovoljan. Zadovoljan sam jer uspevamo i u ovakvoj okolini gde nema dovoljno novca, gde nema dovoljno resursa, gde su poremećeni socijalizam i kapitalizam, gde ljudi još uvek razmišljaju kako država treba da misli umesto njih, da se snađemo, da smo tu i da nam nije žao što smo tu. Nadam se da će 2015, kada napustim rukovođenje Siemensu, Srbija biti korak bliže EU, da će zakonodavstvo biti transparentnije i bolje, da neće biti dinara, već evra, da neće biti uvoznih kvota. Mislim da smo na pravom putu. Srbija nije ostrvo. Srbija je deo Evrope.

Od kralja Milana

Prva javna termoelektrana, prva električna centrala, prva automatska telefonska centrala, udobniji prevoz za Beograđane, blještavi sjaj pozornice Narodnog pozorišta u Beogradu i mnogo entuzijazma

Dekadu pre nego što će zakoračiti u XXI vek, Beograd je imao svega 60.000 stanovnika. Gradom koji je tek počeo da poprira evropski izgled, 14. oktobra 1892. godine krenuo je prvi tramvaj sa konjskom vučom. Niko tada nije ni slutio kakva je budućnost ovog najrasprostranjenijeg sistema javnog prevoza. Još manje da će dvadeset godina kasnije taj čudesni tramvaj umesto konja pokretati električna energija i da će do balkanskih ratova prevesti oko 7,5 miliona putnika. Sa početkom elektrifikacije Beograda, u Srbiju 1887. godine dolazi nemačka kompanija Siemens. Pionir od samog početka, Siemens, učestvuje u izgradnji prve javne termoelektrane na Dorćolu koja je puštena u pogon 6. oktobra 1893. godine. Danas se na mestu prve srpske termoelektrane, u Skender-begovoj ulici broj 51, nalazi Muzej nauke i tehnike.

Nedaleko odatle, u zgradu Narodnog pozorišta, u kojoj se uveliko igrala predstava *Narodni poslanik* Branislava Nušića, 1898. godine dolazi znameniti srpski pozorišni glumac Dobrica Milutinović. Bio je prvak Drame nacionalnog teatra više od pola veka i sa ogromnim uspehom igrao je niz uloga iz klasičnog pozorišnog repertoara i likove iz nacionalnog repertoara. U Beograd je došao 1898. na poziv tadašnjeg upravnika Narodnog pozorišta Branislava Nušića. Iste godine Siemens oprema pogone i osvetljenje zgrade Narodnog pozorišta. Tako je počela saradnja dve institucije koja traje i danas.

Dve godine nakon toga, Siemens učestvuje u izgradnji prve električne centrale na Teslinim principima polifaznih struja. U hidrocentrali "Pod gra-

do danas

dom" na reci Đetinji u Užicu postavljaju se generatori Siemens-Halske. Par godina kasnije gradi se Hidroelektrana "Vučje" kod Leskovca druga po starosti hidroelektrana u Srbiji (2005. godine biće uvrštena u svetsku baštinu tehnike, koju čini još svega šezdesetak objekata). Podignuta je novcem 168 akcionara Leskovačkog električnog društva. Oprema, u koju spada i prvi dalekovod u Srbiji – od Vučja do Leskovca (16 km) – kupljena je za 152.700 dinara u zlatu od nemačke firme "Siemens-Halske", a gradnja je poverena Josifu Granžanu, poreklom iz Velikog Bečkerek. HE "Vučje" počela je svoj rad sa dva hidroagregata marke Siemens-Halske od po 139 kW. Nastupa decenija u kojoj se prepoznaje potencijal vode. Na levoj obali Nišave, na samom izlasku iz Sićevačke klisure, 1908. godine podignuta je hidroelektrana "Sveta Petka". Opština grada Niša je sa firmom Siemens-Schukert potpisala ugovor ne samo o izgradnji i montaži dve horizontalne Francisove turbine od po 300 KS, sa ručnom i automatskom regulacijom. Ugovor je sačinjavao i odredbe o postavljanju generatora snage 250 kilovata za proizvodnju trofazne struje učestalosti 50 herca, izgradnji dalekovoda dužine 23 km, projektovanju i podizanju visokonaponske mreže sa trafo-stanicama, niskonaponske mreže prema urbanističkom planu grada sa 3000 sijaličnih mesta, kao i postavljanju telefonskog dalekovoda od HE do zgrade opštine u Nišu. Za niskonaponsku mrežu traženo je da napon ne bude viši od 150 V.

Godinu dana nakon podizanja "Svete Petke", u hidrocentrali "Gamzigrad" na Timoku nadomak Zaječara, puštaju se u pogon dva Siemensova agregata, snage 320 kVA.

Nakon gradnje hidroelektrana u Vučju kod Leskovca, "Svete Petke" u Sićevačkoj klisuri, Hidroelektrane "Gamzigrad", kompanija Siemens-Schukert 1911. godine isporučuje mašinsko i električno postrojenje za hidrocentralu "Moravica" u Ivanjici. Članovi Upravnog odbora Društva potpisali su u Čačku 20. juna 1911. godine ugovor sa firmom Simens-Schukert

o isporuci i ugradnji mašinskog i električnog postrojenja za hidroelektranu. Generator je proizvodio naizmeničnu struju – Teslin višefazni sistem. Tako je Ivanjica 20 godina nakon Njujorka i 18 godina nakon Beograda zasvetlela.

Na Vidovdan, 1921. godine, donosi se Ustav Kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca. Dva meseca kasnije umire kralj Petar I Karađorđević i na presto dolazi kralj Aleksandar I. Iste godine Siemens u Srbiji postavlja brojlara, telefone, kao i prvu automatsku telefonsku centralu sa 6000 priključaka. Sa sedištem u Zagrebu, osniva se Jugoslovenski Siemens AG (JUSAG), a u Beogradu se otvara predstavništvo.

Maja 1923. godine u časopisu "Nauka i izumi" predstavljen je leteći dvotočkaš za koji su tada dizajneri mislili da će 1973. godine biti savršeno normalna stvar i odgovor na gužve koje su već tada vladale ulicama američkih gradova: posebno Njujorka. Leteći dvotočkaši još nisu poleteli Njujorkom, ali su zato Beograđani 1923. počeli da se voze u 30 najsavremenijih električnih Siemensovih tramvaja.

U trenutku kada i Jugoslavija biva uvučena u Drugi svetski rat, Jugoslovenski Siemens AG menja naziv u Srpski Siemens Elektrik AG Beograd. On posluje sve do 1944. godine, kada se saradnja prekida.

Aktivnosti Siemens se nastavljaju 1954. godine, kada zastupnik kompanije postaje domaće preduzeće Genex. Tokom modernizacije zemlje Siemens doprema opremu za elektrane, topionice, valjaonice, rudarstvo, industriju papira i celuloze, cementa, brodogradilišta i železnicu.

Siemens d.o.o. Beograd osniva se 8. aprila 1996. kao lokalna, srpska kompanija u kojoj danas, šesnaest godina kasnije, radi više od 800 zaposlenih, podeljenih u 4 sektora: Energija, Medicinska oprema i rešenja, Industrija i Infrastruktura i gradovi. Ni danas, nakon 125 godina postojanja, ova kompanija ne gubi entuzijizam da ovaj svet učini lepšim i funkcionalnijim mestom.

VESTI

Mediji

Proglašeni pobednici Siemensovog takmičenja za novinare

Siemensovo novinarsko takmičenje "Korak ispred vremena – inovacije koje su promenile svet" završeno je sredinom oktobra proglašenjem tri novinarska rada, kroz koja se na najbolji način javnosti približava problematika pronalazaka koji unapređuju našu svakodnevicu.

Na konkurs je pristiglo ukupno 50 tekstova i televizijskih priloga, koji su objavljeni od 1. marta do 1. septembra 2012. godine, u kojoj Siemens obeležava 125 godina poslovanja u Srbiji.

Ovogodišnji dobitnici su Mijat Lakićević, koji je nagrađen za tekst "Biomasa: naša zabluda ili šansa" objavljen u "Novom magazinu", Marijana Krkić, novinarka "Blica", za tekst "Srpski softveri za upravljanje francuskim tehnikama", i Jadranka Bugarski sa Televizije B92 sa prilogom o smanjenju zagađenja vazduha. Nagrađeni radovi, prema oceni stručnog žirija, najpotpunije osvetljavaju problematiku energetike, zelenih tehnologija, softvera, istovremeno na prijemljiv način objašnjavajući najširoj javnosti sve izazove savremenog načina življenja.

"Iako je ovo već treća godina kako Siemens nagrađuje najbolje novinarske radove na temu zelenih tehnologija, energetike, industrije i medicinskih dostignuća, ovogodišnje takmičenje ima specifičnu težinu, jer je čitava godina u znaku obeležavanja 125 godina prisustva Siemens-a u Srbiji. U saradnji sa novinarima, želeli smo da skrenemo pažnju na značaj novih patenata u ovim oblastima, koji će nam, bez sumnje, na duže staze izmeniti život u pozitivnom smislu. Pritom, naročito bih izdvojio zelene tehnologije i inovacije koje doprinose većoj energetskoj efikasnosti, jer su upravo to oblasti u kojima je Siemens lider", izjavio je Tihomir Rajlić, generalni direktor Siemens-a d.o.o. Beograd.

Plakete će najuspešnijim novinarima biti svečano uručene u novembru, u okviru centralne proslave Siemensovog jubileja, a dobitnici će imati priliku da posete londonski "Kristal", novoootvorenu zgradu koja je otelotvorenje Siemensove inicijative za održive gradove.

Konkurs

Siemens fondacija nagrađuje pronalazače

Fondacija kompanije Siemens raspisala je konkurs "Empowering people. Award" koji ima za cilj identifikovanje i omogućavanje boljeg pristupa tehnološkim rešenjima koja predstavljaju jednu od ključnih poluga održivog razvoja. Pronalazači i stručnjaci iz celog sveta pozvani su da predlože tehničke proizvode ili rešenja koji bi pomogli u savladavanju egzistencijalnih problema u oblasti osnovnog snabdevanja.

Ideje ili gotovi proizvodi mogu se prijaviti u sledećim kategorijama: vode i otpadne vode, energija, hrana i poljoprivreda, upravljanje otpadom i reciklaža, stambena pitanja i izgradnja, zdravstvena zaštita, tehnologija informacija i komunikacija. Osnovni cilj konkursa je da ova rešenja postanu dostupna onima koji ih primenjuju i da osposobe veći broj ljudi za aktivno unapređenje društvene i ekonomske sredine.

Pobednik konkursa biće nagrađen iznosom od 50.000 evra na ceremoniji dodele nagrada u junu 2013. godine. Druga nagrada iznosi 30.000, treća 20.000 evra, a dodatnu nagradu od 5000 evra dobiće 20 nižeplasiranih učesnika. Sva intelektualna prava ostaće svojina izumitelja ili tima, a dostavljene proizvode ili rešenja ocenjivaće interdisciplinarni međunarodni žiri. Prijavljeni radovi biće upotrebljeni kao osnova za stvaranje dugoročne baze podataka sa saznanjima, koja će dovesti do direktne interakcije između javnog i privatnog sektora, kao i u akademskom svetu, uključujući stručne osobe koje se bave razvojem. Istovremeno, učesnici konkursa i njihovi predlozi biće vidljivi međunarodnim partnerima i investitorima. Prijavlivanje na konkurs se vrši isključivo online preko portala www.empowering-people-award.siemens-stiftung.org. Rok za prijavljivanje proizvoda i rešenja je 31. decembar 2012. godine u podne.

Istraživanje

Urbani izazovi gradova

Kompanija Siemens organizuje konferenciju "Urbani izazovi gradova" koja će se održati 23. novembra 2012. godine u Beogradu. Na konferenciji će pred panel diskusije biti predstavljena i Studija grupe autora koja je predložila konkretna, moguća rešenja za Beograd i druge gradove u cilju unapređenja održivosti urbanih infrastruktura iz oblasti saobraćaja, energetske i vodene infrastrukture.

Osnovni cilj studije je da se skrene pažnja na probleme u vezi sa daljim urbanim razvojem Beograda, grada koji broji 1.350.000 stanovnika. Budući razvoj glavnog grada Srbije, njegova pozicija, konkurentnost i njegov položaj u odnosu na druge evropske metropole zavisice od ekološki održivog, integralno sagledanog i strateški orijentisanog pristupa svih aktera u razvoju ove velike aglomeracije.

Korišćenjem savremenih tehnologija Beograd bi mogao dostići svoje ekološke ciljeve bez smanjenja kvaliteta života građana. Za svaki aspekt infrastrukture postoje odgovarajuća tehnološka rešenja, uključujući stambene i poslovne objekte, saobraćaj i sistem za snabdevanje električnom energijom.

Jedan od govornika na konferenciji biće i direktor urbanog razvoja gradova kompanije Siemens, Martin Pael, bivši savetnik gradonačelnika Londona za životnu sredinu.

Povodom 125 godina poslovanja Siemens-a u Srbiji ova kompanija organizuje 22. novembra VIP proslavu za svoje poslovne partnere i saradnike. Gosti će, između ostalog, imati priliku da uživaju u izložbama istorijskih eksponata i modernih tehnologija

VREME

Copyright © NP Vreme, Beograd

Upotreba materijala iz ovog fajla u bilo koje svrhe osim za
ličnu arhivu dozvoljena je samo uz pisano odobrenje NP Vreme

PDF IZDANJE RAZVILI: Saša Marković i Ivan Hrašovec

OBRADA: Marjana Hrašovec